

Suunised viivislaenude kohta: korduma kippuvad küsimused

1 Millist eesmärki täidavad pankadele viivislaenude kohta antud suunised?

Suunised sisaldavad kvalitatiivseid järelevalvealaseid ootusi, kuid samal ajal eeldatakse ka, et pangad määraksid kindlaks viivislaenude käsitlemisega seotud asjakohased tegevuspõhimõtted ja eesmärgid ning järgiksid ja täidaksid neid. Suunised põhinevad eri liikmesriikide ja teiste osapoolte parimatel tavadel ning hõlmavad paljusid viivislaenude haldamisega seotud aspekte. EKP pangandusjärelevalve algatas suuniste kohta konsultatsiooni tagamaks, et kõiki turuspetsiifilisi küsimusi võetakse asjakohasel viisil arvesse.

Üheks keskseks ülesandeks on rakendada viivislaenude käsitlemise strateegiaid EKP pangandusjärelevalve otsese järelevalve alla kuuluvates pankades. Lähikuudel peavad pangad hakkama neid heakskiidetud strateegiaid ellu viima, et viivislaenude osakaalu seatud eesmärkide kohaselt vähendada. Püstitatud eesmarke tuleb nõuetekohaselt kajastada pankade juhtkondadele suunatud stiimulites, samuti peavad pankade juhtorganid eesmärkide täitmist hoolikalt jälgima. Ühtlasi tuleb pankadel asjakohasel viisil korraldada viivislaenude haldamine ja ellu viia nende realiseerimise operatsioonid.

2 Viivislaenude probleem ei ole uus. Miks tegeleb EKP pangandusjärelevalve sellega alles nüüd?

Viivislaenude suure osakaaluga mõnedes pankades ja euroala riikides on tegeletud alates 2014. aasta põhjalikust hindamisest. Hindamise käigus hinnati pankade varasid esimest korda võrdse mõõdupuuga ning selle tulemusel korrigeeriti provisjonide taset, luues järelevalveasutustele stabiilse aluse viivislaenude teema edasiseks käsitlemiseks. Seejärel hakkas EKP pangandusjärelevalve viivislaenude küsimust käsitlema pangapõhise järelevalvetegevuse käigus. Ühtlasi on igapäevases järelevalvetegevuses juba hakatud rakendama mõningaid suunistes kirjeldatud ootusi.

Seni on järelevalvepõhimõtetes ja -tavades esinenud erinevusi, seega on suuniste avaldamise põhieesmärk tagada pankade võrdne kohtlemine ja sõnastada selgelt ootused oluliste krediidasutuste suhtes.

Edaspidi kavatakse suuniste ulatust laiendada, pidades silmas viivislaenude valdkonnas toimuvate muutuste pideva jälgimise tulemusi. Järgmise sammuna kavatakse EKP üha suuremal määral keskenduda provisjonide ja mahakandmiste õigeaegsusele, võttes samal ajal arvesse, et viivislaenude osakaalu mõistlikule tasemele viimiseks kulub aega.

3 Millised on järgmised sammud ning millal kehtestatakse pankadele kvantitatiivsed eesmärgid ja tähtajad?

Eelkõige vastutab iga pank ise asjakohaste strateegiate rakendamise eest oma viivislaenude portfelli haldamisel. Suunised võetakse seega aluseks pankadega peetavas järelevalvealases dialoogis. Mõnel pangal on akuutne viivislaenude probleem, mille ohjeldamiseks tuleb kiiresti välja töötada usaldusväärne tegevuskava ja tagada piisavate ressursside olemasolu. EKP hindab ja võrdleb pankade võetud meetmeid ning teeb järelevalveprotsessi käigus kindlaks, kas pangad on tegutsenud nõuetekohaselt.

Samuti karmistab EKP nende pankade järelevalvearuandluse nõudeid, kellel on suur viivislaenude osakaal. Suunistes on ka ette nähtud, et pangad peavad avalikustama viivislaenude kohta senisest rohkem teavet.

4 Kas pangad peavad hakkama viivislaene käsitlevaid suuniseid järgima kohe või võivad nad näiteks oodata, kuni varahinnad tõusevad?

Praegu on suuniste kohta käimas konsultatsioon ja seepärast ei ole need veel lõplikul kujul vastu võetud. Suunised ei ole küll õiguslikult siduvad, kuid siiski eeldatakse, et pangad suhtuvad järelevalveasutuste antud suunistesse väga tõsiselt. Seepärast eeldab EKP, et tema otsese järelevalve alla kuuluvad krediidasutused hakkavad suuniseid järgima, lähtudes sellest, kui ulatuslikku ja tõsist probleemi viivislaenud neile kujutavad.

Varasemad kogemused on näidanud, et viivislaenudega seotud probleemid ei lahene aja jooksul iseenesest. Majanduse elavnemine edendab küll märkimisväärselt ulatuslike viivislaenuprobleemide lahendamist, kuid majanduse elavnemise eelduseks omakorda on, et pangad suudavad majandust piisavalt toetada ning see on võimalik üksnes siis, kui pangad on elujõulised ja tegelevad aktiivselt oma kitsaskohtade (sh viivislaenude probleem) kõrvaldamisega. Seepärast ootab EKP pangandusjärelevalve, et suure viivislaenude osakaaluga pangad püstitavad nende vähendamiseks realistlikud ja ambitsioonikad eesmärgid.

5 Miks koostati ülevaade riikide järelevalvetavadest? Mille poolest erineb see suunistest?

Ülevaade hõlmab kaheksa liikmesriigi parimaid tavasid. Ühelt poolt on selle eesmärk selgitada suuniste elemente, teisalt pakutakse välja võimalikke riigipõhiseid õigusmeetmeid ja muid muudatusi viivislaenude probleemi lahendamiseks.

Ühtlasi rõhutatakse ülevaates, et riikide õigusraamistike vaheliste erinevuste ja piirangute tõttu ei saa viivislaenude küsimust lahendada pelgalt pangandusjärelevalve raames. Seepärast tuleb pangapõhistes strateegiates arvesse võtta nii konkreetse riigi asjaolusid ja kättesaadavaid vahendeid kui ka panga enda

olukorda. Kui mõned instrumendid ei ole kättesaadavad – näiteks puudub viivislaenude likviidne järelturg –, ei vabasta see siiski kohustusest viivislaenude probleemiga tegeleda.

Ülevaatele lisatakse lähikuudel andmed riikide kohta, kelle tavaid ei ole viivislaenude töörühm veel jõudnud analüüsida.